

[Krag.]

heder, en Maksimalrente, som jo kan være dikteret af en Folkestemning, og som fuldstændig kan omstyrte det Beregningsgrundlag, hvorpaa hele det paagældende Selskabs Virksomhed hviler. Jeg er ikke uenig i, at man skal fastsætte en Maksimalrente, og jeg agter ikke her at udtale mig med Bestemthed om, til hvilken Sats den skal fastsættes — det kan diskuteres —, men jeg maa ganske bestemt hævde Nødvendigheden af, at virkelig sagkyndige Institutioner paa dette Omraade faar Indflydelse paa Fastsættelsen af en saadan Maksimalrente under Hensyn til, at den er af saa aldeles afgørende Betydning for de vedkommende Selskabers Eksistens. Det maa heller ikke glemmes, at en væsentlig Del af Selskabernes Overskud tilfalder de forsikrede i Form af Bonus. Pengene vender for en Del tilbage til dem, der enten direkte eller gennem Skatter har maattet udrede dem. For man maa ikke glemme, at det meget store Flertal af danske Forsørgere er forsikret i danske Forsikringselskaber, og det bliver jo dem, der kommer til at bære Tabet ved Rentenedsættelsen. For et meget stort Tal af dem vil det ganske utvivlsomt gælde, at hvad de faar i Lettelse paa den ene Maade, mister de paa den anden Maade. Skattelettelsen i Kommunen som Følge af Rentelettelsen for Kommunens Laan kommer det store Tal af Skatteyderne til at betale med en nedsat Bonus. Det vil selvsagt ogsaa gælde for alle dem, som er interesseret i Institutioner, der har givet saadanne Laan. Men jeg erkender, at det kan ikke blive afgørende; af overordentlig stor Betydning er naturligvis for den første den almindelige Sænkning af Renteniveauet, og derfor har jeg ogsaa over for den højtærede Handelsminister krævet, at Reduktionen af Indlaansrenten i Banker og Sparekasser resulterer i en almindelig Reduktion af Udlansrenten for samtlige Debitorer i disse Institutioner; og dernæst — og det lægger jeg Hovedvægten paa — kræves der en virkelig hurtig og dybtgaaende Klarlæggelse af Muligheden for den Gældssanering, uden hvilken, hvis de nuværende Afsætnings- og Prisforhold opretholdes, Landbrugets Rentabilitet ikke kan genskabes. Jeg erkender derfor ogsaa fuldt ud, at over for disse Krav, hvis Opfyldelse bunder saa overordentlig dybt og fast i Tidens Forhold, maa mange andre Hensyn vige. Rentefoden maa sænkes inden for alle Laaneomraader, Erhvervslevets Interesser kræver det.

I denne Forbindelse maa jeg have Lov til at nævne, at en saadan Reduktion ogsaa

maa finde Sted for Hypotekforeningernes Vedkommende, og her tillader jeg mig atter at henvende mig til den højtærede Indenrigsminister med Spørgsmaal om, hvorvidt han er naaet med Hensyn til sine Overvejelser angaaende Rentereduktionen for Andenprioritetslaanene i Hypotekforeningerne. Thi der er jo endelig ikke megen Mening i, at man venter i Aar og Dag paa at iværksætte en Reduktion af Rentebyrden for Andenprioriteternes Vedkommende, efter at man har gennemført en ganske vist lidet omfattende Rentereduktion for Førsteprioritetsrenternes Vedkommende og nu søger den gennemført for hele det Laaneomraade, som §§ 2 og 3 i det foreliggende Lovforslag tager Sigte paa. Jeg haaber, den højtærede Minister vil kunne give Oplysning om, hvor vidt han i saa Henseende er naaet.

Sluttelig skal jeg sige, at jeg forstaaer den indskudte Sætning i § 3, 1ste til 3die Linie, der gaar ud paa, at der under Forslaget dog ikke er indbefattet Laan, der er optaget gennem Udstedelse af Obligationer, som er bestemt til at aftages af en tilfældig Kreds af Personer, saaledes, at man holder Kredit- og Hypotekforeningerne uden for Lovforslagets Ramme. Men der er jo ogsaa noget, der hedder Partialobligationslaan, som jo tit bærer en meget høj Rente, 6 pCt. eller maaske derover. Er det den højtærede Ministers Mening, at disse ogsaa ligger uden for den Lovgivning, som vi her beskæftiger os med? Disse Paragraffer, 3 og 4, hører jo for saa vidt sammen, idet man ønsker at udvide den kommunale Laanefond, saaledes at Debitorer, som ikke har kunnet faa Kreditors Tilslutning til at reducere Renten ned til i hvert Fald 5 pCt., skal kunne faa Ret til at opsiges Laanet og faa det ombyttet med et Laan i den kommunale Laanefond. Men jeg maa da forstaa dette saaledes, at over for den Laangiver, der er villig til at nedsætte til de 5 pCt., kan Opsigelsesbestemmelsen ikke anvendes, og her tænker jeg nærmest paa, at Kommuner, som faar deres Rentebyrde reduceret fra et højere Niveau ned til 5 pCt., kan ikke ombytte ældre Laan med nye i Kommunernes Laanefond; thi jeg tror rigtignok, at hvis ikke denne Begrænsning bestemt fremhæves med Hensyn til disse Konverteringsmuligheder, vil selv den Udvidelse af Kommunernes Laanefond, som her er stillet Forslag om, langt langt fra slaa til.

Som sagt, jeg og mit Parti forstaaer fuldt ud, at dette Forslag fremsættes. Det er for den første Paragrafs Vedkommende en nødvendig Konsekvens af Henstands- og Konverteringslovgivningen, det er for de føl-